

ALBINA

Ese de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, candu o cõda intrãga, candu numai diumetate, adeca dupa momentul impregiurãrilor.

Pretulu de prenumeratiune:

<i>pentru Austria:</i>	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patrariu	2 " " "
<i>pentru Romani'a si strainetate:</i>	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patrariu " "	4 " " "

Prenumeratiunile se facu la toti dd. com. d'anti a-i nostri, si d'adretulu la Redactiune Josefstadt, Lange Gasse Nr. 43. Sunt a se adrasã si corespundintiele, ce vese Redactiunea, administratiunea sãu speditur'a cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuãcie si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linie repetirile se facu cu pretiu scãdlutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

pre anulu 1868.

Pretiu de prenumeratiune pent. Austri'a pre unu anu intregu 8 fl. v. a.

„ 1/2 de anu 4 fl. v. a.

„ 1/4 „ „ 2 fl. v. a.

pentru Romani'a si strainetate pre unu anu intregu 16 fl. v. a.

„ 1/2 de anu 8 fl. v. a.

„ 1/4 „ „ 4 fl. v. a.

Dd. prenumeranti sunt rogati a insemnã curatu numele si conumele, locuint'a si post'a din urma. Banii se se adreseze redactiunei in Viena, Josefstadt, Lange Gasse nr. 43.

Viena 16/28 dec. 1867.

Canduse lãga necazulu de omu, l'urmaresce de comunu fora contenire in catu trebue se-ti dai multa ustanãla ca se te poti ferã de superstitiunea d'a crede in „ceasu reu“ si „mana rea“. Desã poporulu romanu pana acum'a cultiva superstitiunea ca nimene altulu afara de poporulu de mediadi alu Italiei, totusi noi nu credemu in dens'a si o osendimu cãci nu e o caracteristica natiunala, ci este caracteristic'a nesciintiei amestecata cu traditiuni. Dar si necredindu, nu poti incunjurã intrebarã: cum se face cã mai la tãte devingerile ce le-a suferitu armat'a imperatãsca generarii comandanti au fostu unguri? (Benedek, Gyulay, Alvinczy, Liphay etc.) cum se face cã neci la o invingere in timpulu nou, ginerarii comandanti n'au fostu unguri?

Presupunãmu cã numai la armata va fi astfelu, nu inse si la poltica. Sã eãca acum, primulu pasu mai insemnatu in politic'a esterna ce l'a facutu guvernulu de candu are pre unguri in fruntea sa, *intielegemu* multu discutat'a caletoria la Paris, o privã Prusi'a de o provocare la adres'a ei, Rusi'a — precum am pomenitu dupa „Invalidu“ — de o aliantia in contra ei, era Itali'a, cea insielata si scandalita de reactiunea clericala din Francia, cercã — precum spuse „La France“ — se fie si dens'a primita de alu treile membru in compania. Astfelu, daca presãmele si afirmatiunile unoru d'arie nu ne insiãla, suntemu in fati'a unei aliantie pruso-ruso-italiane. Cea d'antaia vre mana libera in Germani'a, a dõu'a ar dorã se-si bage lingur'a in õl'a turcului, si in fine Italiei i trebuesce Rom'a.

In fati'a acestui evinimentu Austri'a se pãte cã are amicãtia cu Napoleone, caruia si densulu dupa catastrofele suferite i-ar trebui veri unu radiemu mai tare de catu Austri'a. De almintre Austri'a ascãpta venitoriulu cu totulu nepregatita. Cestiunea vitala pentru ea, cestiunea natiunaltãtiloru neci e pusa la desbatere necum se fie deslegata. Prã bine observã „Nordd. Al. Z.“ cã prin dualismu s'au multiamitu nemtii si ungurii, dõue elemente, dar mai trebuescu inca multiamiti: cehii, rutenii, slovenii, slovacii, romanii, serbii, croatii, italianii Tirolului si alii cati-va.

Noi nu numai ca romani dar fi ca patrioti am trebuitu se pretindemu puturea multiamirea pretensiuniloru acestoru natiunaltãti, dar pana acum'a nu ne-a ascultatu nimene, desã constelatiunile politice se schimba atatu de rapede catu nu mai pãte nimene prevedã cu securitate ce va aduce diu'a de mane, si dreptaceea cauta se fie pregatitu pentru tãte eventualitãtile.

Nu casã la noi este in Romani'a. Acolo guvernulu si poporulu precepu situatiunea. Poporulu Bucuresciloru chiamatu a se pronunãia la alegeri, scuturã intrigele reactiunei si dede voturile sale barbatiloru liberali espresi si natiunalisti, alegendu pre Ioane Brateanu, Dem. Brateanu, Rosetti, Nicolae Golescu, Mehedintianu. Deci cresce speranti'a de unu guvernulu stabile cu o politica permanentu natiunala.

Acãsta sperantia nu vine la socõta dualistiloru, cari bagu de sãma ar voi ca Romani'a se ascepte venitoriulu in dõg'a loru, fora de contielegere, fora de fratietate. De aceea „Wand.“ de astadi, vedindu triumfulu liberaliloru din Romani'a, arunca in densii cu tina cã sunt contiesi cu Rusi'a, cã Rusi'a li-a promis pe primavãra Besarabi'a scl. Ddiu se dee se capete Besarabi'a, si se-i ferãsca de laud'a celor'a ce egemonisãza a parte a elementulu romanu.

Paralelismu

intre din cõce si din colo de Lait'a.

(S.) Dualismulu in imperiulu monarchicu alu Austriei, pre care multi barbati de statu si inse-si popõrele lu tieneau mai nãinte de unu lucru cu nepotintia, e dejã fapta complinita. Prin santiunarea legiloru fundamentali de statu din 21 diecemvre a. c. (vedi nr. tr. sub rubric'a: sen. imp.) s'au prefacutu si constitutiunea din 26 fauru 1861 si insasi diplom'a din 20 optovre 1860 in acelu modu, cã tierile ereditarie stau sub unulu, era Ungari'a, Croati'a si Transilvani'a sub altu regimu constitutionale.

Suntemu departe, de a desfasiurã decursulu actiuniloru la efeptiunea dualismulu; actele parlamentarie din Pest'a si cele din Vien'a vorbescu despre aceste tãte mai lamuritu de cum am vorbit noi. In faci'a faptelor complinite nu avemu alta, decatu a face o privire din cõce si din colo de Lait'a si, punendu in paralela starea lucruriloru in un'a si alta parte de imperiu, se vedemu incatu e realisata paritatea ambeloru parti si in privinti'a institutiuniloru, drepturiloru, si legiloru fundamentali, pretinse cu ardõre atatu in diet'a din Pest'a in favõrea tieriloru ereditarie, catu si in senatulu imperiale din Vien'a in favõrea tieriloru si popõreloru ce se tienu de corõn'a Ungariei.

Prin legea fundamentala referitõria la representanti'a imperiala nu numai cã autonomi'a tuturoru tieriloru ereditarie, pana si a celei mai mice, remase ne atinsa, ci cerculu de autonomia alu fiecareia din ele e inca largitu insemnatu,

in catu se pãte dice, cã principiulu *federativu*, de si nu e iocorporatu, celu putienu e salvatu. Asemene lege imbucurãtõria pentru tierile ce se tienu de corõn'a Ungariei, pana acum'a nu existe, ba din contra referintiele de statu ale Croatiei si Transilvaniei cu Ungari'a, cari erau din vechime autonõme cu diete proprie, stau inca si pana astadi la intrebare.

Prin legea fundamentala despre drepturile generale ale cetãtieniloru sunt garantate indreptãtirile cele mai scumpe, intre altele: libertatea personala, egalitatea drepturiloru politice fara desclinire de nascere si confesiune, autonomi'a bisericiloru, dreptulu de asociatiuni si de adunari publice, egalitatea natiunaltãtiloru si a limbelor natiunale in scõle, oficie si viãtia publica. Din tãte aceste drepturi constitutionale, din colo de Lait'a unele sunt invescute in rugin'a feudala, altele sunt innecate de privilegie, (cum le voiescu legile de nãinte de 1848 in privinti'a magnatiloru si cari inca nu s'au stersu apriatu in lege positiva, era in prassa rezultatele nu sunt prã imbucurãtõrie d. e. ministrii Ungariei, afara de unulu, toti sunt aristocrati) si mai altele neci nu vediura inca lumin'a dilei. Atingemu numai legea natiunaltãtiloru, carea si acum'a, dupa emanciparea evreiloru, cu tãte cã se pretinde din tãte partite si de repetite ori, inca totu zace intru aduncimea politice de prezentu.

Prin legea, referitõria la tratãrea afaceriloru comune intre tierile de din cõce si din colo de Lait'a s'a prevediutu, ca in delegatiunea alegenda din senulu senatulu imperiale sãu mai bine dicendu alu grupeloru dietale, se fie reprezentata fie-care tiãra in numeru proportiunatu, prin urmare fie-care din ele se fie indreptãtita a luã parte la decisiunile in afacerile comune si de interesu supremu. In ce modu inse vor participã Croati'a si Transilvani'a in delegatiunea alegenda din partea tieriloru, ce se tienu de corõn'a Ungariei, si pana acum e inca o enigmã; multa sperantia inse nu potemu pune in procedur'a alegieriloru respektive, daca cugetãmu la modulu de alegere octroatu antiertiu pentru Transilvani'a si care modu arãta o predilectiune pentru nobilime si pentru elementulu magiaru, in catu cele dõa miliõne de romani de acolo reesu numai cam cuoptu reprezentanti natiunali, cari apoi chiamati la Pest'a desparu cu totulu intre sutele de magiari.

Prin legea despre poterea judetiala si prin cea despre poterea esecutiva sunt asecurate de asta parte dõa recerintie capitale, adeca soliditatea si nedependinti'a jurisdictiunii civile si criminale si respunsabilitatea organeloru administrative pentru violãrea legiloru fundamentale si pentru totu felulu de acte nelegale. Asemene legi spre asecurãrea dreptãtii si spre intempinare de abuzuri pentru tierile din colo de Lait'a au remasu numai recunoscutu in principiu, desã o traducere in fapta a principiulu ar fi a-

colo o necesitate cu atat'a mai mare, cu catu lips'a legii natiunaltãtiloru scirbãz: increderea a dese, si-lu facu pre romanu se se apropia numai cu multa precautiune de oficialulu seu care de comunu e magiaru.

Este inca o institutiune buna, de carea se bucura tierile de asta parte prin o lege fundamentala, adeca forulu imperiale, carele e menitu, a privighiã asupra neviolãrii drepturiloru constitutionale, ce competu persõneloru, corporatiuniloru, tieriloru si representantiloru de tieri si celoru comune, si in fie carele casu de cãrtã a decide in privinti'a marginiloru de competintia. Este dara invederatu, cã constitutionalismulu in tierile ereditarie, nu remane mai multu cuventu de gluma, si neci unu vestmentu, in carele se se inbrãce si se se mandrãsca mai multu boierii tierii, de catu popõrele. Daracanduvor avã parte tierile de din colo de Lait'a de o reforma a constitutiunii si institutiuniloru invecitate si ne mai corespundietõrie, ca se incete mahnrile natiunaltãtiloru si, bucurandu-se fie-careia din ele de fruptele unui constitutionalismu adevãratu, se conlucre cu ardõretõti faptõrii constitutionali la efeptiunea ferãci-rei comune a tuturoru popõreloru si tieriloru de sub acelu regimu? —

De la diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei reprezentantiloru din 21 diecem.

(=) Presiedinte: Szentiványi.

Notariu: Lud. Horváth.

Se autentica protocolulu siedintiei premerse si petitiunile incurse se transpunu comisuniloru.

La ordinea dilei e: votarea definitiva a proieptulu de lege pentru tractatulu de comerciu si vama.

Presiedintele pune casei intrebãrea, si proieptulu de lege in compusetiunea sa ultima se primesce cu maiortatea voturiloru.

Se primesce si propunerea presiedintulu, ca delocu componendu-se protocolulu siedintiei acesteia cu proieptulu votatu se se predee de catra notariulu Radich casei de sus, care inca astadi va tienã siedintia.

Boros presenta casei o petitiune din partea conferintiei docentiloru, tienuta in Baia-Mare.

I. Beniczky referintele comisiunei bugetarie raportãza despre sum'a necesaria pentru acoperirea speselor casei pe lun'a curinte. Se primesce.

Dupa acãst'a se cetesce si autentica protocolulu compusu si Radich notariulu casei reprezentantiloru, lu duce casei magnatiloru, impreuna cu proieptulu votatu.

Siedinti'a publica se inchide si se deschise la 3 õre dupa mediadi.

In siedinti'a acãst'a P. Rajner notariulu casei de sus, presentã proieptulu de lege pentru datoriile statulu, primitu cu unu emendamentu la puntulu 5, si estrasulu protocolulu desbaterei aceluia.

Proieptulu recomandat cu emendamentu la puntulu 5, se preda sectiuniloru, si se prefige pentru desbaterea lui õr'a a sieptea de sãra.

La 7 õre comisiunea centrala aprobãndu in referat'a sa emendamentulu recomandat de cas'a de sus, la puntulu 5 din proieptulu de lege pentru detoriile statulu, rogã totodata cas'a ca se-lu primãsca.

Dup'a desbatere scurta, cas'a trece la votarea nominala, ce se preãinse de 20 membri.

Resultatul votării e: 150 pro; 78 contra; și 150 au absentat.

Cu acestea se închide ședința.

Casa magnatilor încă a ținut astăzi ședința; la ordinea zilei a fost: dezbateră generală a proiectului de lege pentru participare la detoriile statului; care s'a primit — precum am spus — cu unu emendamentu la punctu 5.

(+) Ședința din 22 dec. a casei reprezentantilor.

Președintele o duce C. Szentiványi; notariu L. Horváth.

Pe bancele ministeriale sunt: br. Eötvös, cont. Mikó și M. Lónyay.

Se cetește și autentica protocolu ședinței ținute a seara la 7 ore. Președintele face cunoscutu casei abdicarea ablegatului Lad. Domokos, fiindu că a intrat în oficiu; arăta mai multe petițiuni încurșe cari se predau comisiunilor respective.

Fiindu la ordinea zilei definitivă votare a supra proiectului de lege în cauză contribuției pe primele 4 luni a anului 1868, președintele pune întrebarea: că cari sunt pentru proiectu se se scõe, la ce majoritatea casei se radica, dar stang'a estrema romase neclătită pentru principiile sale.

Urmă apoi votarea a supra proiectului de lege în cauză emancipării jidanilor, care cetindu-se cu modificarea cunoscută a ș-lui antaiu, cas'a lu primese cu unanimitate.

Ambe aceste proiecte acceptate de cas'a reprezentantilor, le va prudă astăzi notariu A. Radich casei magnatilor.

Fiindu astăzi diu'a născerei Maj. Sale imperatesei și reginei, președintele se adresă în numele casei către d. ministru alu instrucțiunii publice br. Eötvös, se binevoiescă a primi a suprasarcin'a onorifică, de a gratulă Maiestății Sale în numele reprezentantilor.

Ședința se încheie la 1 ora.

Ședința din 23 dec. a casei reprezentantilor.

(=) După autentificarea protocolului și transpunerea petițiilor încurșe comisiunilor respective, prezintă M. Jókay casei o petițiune în favoarea plebanului Ios. Fieva suspinsu de la funțiune de 19 ani.

Bar. I. Nyáry înștiințează că cas'a magnatilor în unanimitate a primitu proiectulu de lege pentru tractatulu de comerț și vamă. —

La ordinea zilei e: referența comisiunii petiționare. Referințe e contele Lázár.

Se e mai de parte spre cunoscința petițiunii cercului democratic în chestiunea emancipării jidanilor, fiindu ac'est'a acum o faptă indeplinită.

Petițiunile prezentate acum casei, cu privire la canalizarea Dunerei și Tisei se predau comisiunii respective.

Alu douăle obiectu pus la ordinea zilei e proiectulu de rezoluțiune a lui Bonis în privința

granițelor militare. Se primese fora dezbateră cu modificarea unei spresiuini.

În fine conchiamandu președintele comisiunea de justiție pe 15, și cea emisa în cauză chestiunii de naționalitate pe 20 Ianuaru 1868, ședința se intrerumpe până la 1 ora după mediadi.

La două ore după mediadi la deschiderea ședinței se cetește estrasulu din protocolu dezbaterii casei de sus în privința bugetului pe patriariu primu din anulu viitoru și emancipării jidanilor.

Ambele sunt primite, și anume: bugetulu cu 63 și emanc. jidanilor cu 64 contra 4 voturi; contra emanc. jidanilor a fostu: e. B. Zichy, march. Pallavicini b. L. Podmánczy și b. Bárkoczy.

În ședința de azi a casei de sus a fostu la ordinea zilei dezbateră generală, bugetulu pe patriariu primu a anului viitoru și emanciparea jidanilor.

(=) Ședința din 24 dec. a casei reprezentantilor.

Astăzi s'a ținut o ședință scurtă sub președinția lui Somssich.

Ministru instrucțiunii publice br. Eötvös prezintă casei, în numele regimului, unu proiectu de decisiune (végzési javaslat) pentru alegerea alor 60 de membri ordinari în delegațiune pentru afacerile comune întru întielosulu legi din 1867 art. 12. §. 29.

Altu obiectu nu fu la ordinea zilei și asi ședința se încheie. Ac'est'a propunere a guvernului se va dezbate vineri.

Pesta în 22 dec. n.

(n) (O nouă propunere ministeriale și votare interesantă în ziua Ungariei. D. Brateanulu pe galeria.) — Voi se lamurescu obiectulu dezbaterilor de ieri din dieta. — Detori'a flotantă a Austriei face 400 milioane de florini. În sum'a ac'est'a sunt cuprinse și oblegatiunile salinarie de 88 milioane, caror'a servescu de ipoteca salinelor din provinciile cislaitane și cari obligatiuni au dreptulu a se spori până la 100 de milioane. Acestea ambla cu camete de 5 la sută și la cametele lor contribuiesc și Ungaria 30 de procente, adică 1 1/2 milionu pe totu anul. Mai de unadi, cându a fostu vorb'a de detoriile flotante în cas'a reprezentantilor, fiindu acelea în propunștiunea ministeriului numai preste totu amintite, cas'a aflase cu cale a fipsă cifr'a lor în 300 de milioane florini, precum se afla ele în note de statu în cursu, și numai pentru ac'est'a suma fipsată a luă garantia în comunu cu Cislaitani'a; era oblegatiunile salinarie fiindu că pentru densele se afla ipoteca reale din colod Laita și fiindu că cametele lor s'au insirat în cele ale detoriilor fundate, le privi ca o detori'a fundată și le scõe din sum'a celor flotante. Deci legea în privința detoriilor de statu

emendată în acestu întielosu, trecu de la cas'a reprezentantilor la a magnatilor.

Dar ministeriulu de din colu și peste totu dualisti cislaitani nu s'au multamitu cu ac'est'a lamurire și despusetiune a dualistilor de din colu, pentru că d. nemți au preceptu și prevediutu pre bine, că deca oblegatiunile salinarie ar naval' asupr'a caselor publice, avendu a le rescumpră de locu cu note de statu, sum'a acestor'a ar trebui marită peste 300 de milioane, și fiindu că Ungaria numai pentru atata a garantat în comunu, asi sum'a de pe de asupr'a ar fi fora garantia din partea Ungariei și ar cadé tota pe spinarea Cislaitaniei. Deci ministeriulu din Vien'a pretinse în modu categoricu, că dieta Ungariei se-si modifice legea degiă primită și se icé asupr'a-si garantia speciale și pentru pretiulu oblegatiunilor salinarie, — dechiarandu altmintrelea de „periclitata“ impacatiunea între Austri'a și magiari.

Lónyay, ministru de finanțe, alergă numai-de-catu la Viena și-si dede tôte ustanele la molcomi pe frati nemți; inse — „frate de frate, dar brand'a e pa bani,“ — domni din Viena, cari pe semne era au ajunsu de asupr'a, nu numai că nu cesera, ci pusera chiaru terminu, până la care legea modificată după pretensiunea lor „nesmintitu“ se fie primită, dacă magiarii dorescu a remané în drepturile lor de — constituțiune, va se dica egemonia magiara.

Cu ac'est'a mars-ruta returnă ieri demanția d. Lónyay din Viena și inspiratu de necesitatea afacerii, inspiră și elu totu asemenea pe partia ministeriale, și asi în decursulu zilei de ieri veduramu trecendu ac'est'a modificatiune în cas'a magnatilor în lege, venindu de acolo în cas'a reprezentantilor, dându-se secțiunilor și — trecuta prin tôte acestea, ajungendu la 7 ore se'ra la dezbateră publică. În desiertu se opină ac'l stang'a centrală a adauge acelei modificatiuni o bēta de clausulă, cumca adeca prin ac'est'a modificatiune sarcin'a Ungariei nu se maresce; fiindu că — precum asecură ministru de finanțe de repetite ori, la întemplarea de fundare a detoriiei cuprinse în oblegatiunile salinarie, Ungaria n'are se parteepe cu nici unu cruceriu; indesiertu atacă stang'a estrema pretensiunea ministeriului din fundamentu și se planse amaru pentru presiunea ce se face dietei spre cea mai mare dauna morale și materiale a țierei; indesiertu recunoscu și cei mai de frunte barbati a-i dreptei silniei și neindrepătirea acestei pretensiuni, căci dens'a trecu totuși la votarea nominală, și dintre 248 de deputati ce erau de față, fu primită cu o majoritate de 150 voturi contra 98. Atata numai, că din partia regimului unu numeru însemnatu de deputati votă cu stang'a, era altulu și mai însemnatu se subtrase de la votare, în catu numerulu absintilor fu 150, era în clubulu deakistilor se întemplăra esportatiuni serioșe contra ministeriului, caruia i se spus pe față, că — nu mai are se conteze, de catu pe funcțiunarii sei, cei pururca servili! Dintre roma-

nii de față în dieta cari abi erau vr'o doi spre diece, diumetate votară contra acestei oblegatiuni nouē, diumetate pentru. Pre catu mi potu aduce a minte, cu „dă“ adeca pentru garantia ceruta votară: I. Balomir, Bohetiulu, Maniu, Papu Sig. G. Ioanoviciu și Tulbasiu; era contra cu „nu“: Babesiu, Mocioni Antoniu, Mocioni Ales. Medanu, Varga și — dintre deakistii de pana aci Mihályi. Ceia lalti absentau.

Peste totu se crede, că prin ac'est'a modificatiune, sarcin'a țierei s'a marit eventualmente cu 1 1/2 milionu de fl. pe anu, fiindu că camcu atata ar face mai multu cametele, ce ar cadé asupr'a Ungariei în casulu, cându detori'a salinariilor ar trebui fundată prin unu imprumutu de statu. O nouă dovēda, ce scumpa are se fie țierei domni'a constituționalismului și elementului magiaru!! — Aci nu potu se nu-mi aduce a minte cu unu suris amaru, cum pana mai de euredu invinuiam și denunciam corifeii magiarilor pe barbati nostri conducatori, că ei sunt absolutisti și tindu a țienē poporulu nostru înjugatu Austriei și dariloru celor mari; pre cându tocmai domni magiari luera din tôte poterile pentru împovărirea țierei și poporului, era barbati nostri de frunte și mai înainte au stăruit și azi votēza pururca numai pentru libertatea și usurarea țierei și a poporului. —

Apropos! Cu privința la reportulu meu din nr. 135 am se adaugu, că între deputatii romani ce votară pentru sum'a cea mare, cu care se contribuē Ungaria, Transilvani'a și Croați'a la întierele detoriilor de statu, a fostu și d. Ivacicoviciu, era între contrari a fostu și d. Varga; și asi dintre toti 33 de romani, 11 țienura cu ministeriulu, 11 contra, era 11 absentara. O împartire mai caracteristică abi se pōte întemplă. —

În fine am de amintitu, că în ședința de ieri, adeca sambeta la mediadi, a casei reprezentative, veduramu în galeria magnatilor pe d. Dem. Brateanulu, despre carele este sciutu, că are misiune diplomatică la curțile poterilor garante. După redicarea ședinței, d. Brateanu petrecu într'unu discursu lungu cu d. F. Pulsky. CREDU că vor fi avendu cunoscința vechiă. Altu felu dōra va fi sciindu eminentele nostru barbatu de statu că d. Pulszky nu se bucura de nici cata vēdia și autoritate în țiera, și — marturisescu, că mi-ar fi placutu se fie putu întielege, cumca d. B. mai pre sus de tōtu si-va fi luat informatiunile cuvinite de la barbati nostri romani.

Autografe imperatesci.

Iubite baron de Beust! Cu santiunarea legiloru constituționale întemplată la 21 I. e. și cu indeplinirea impacatiunii cu țierele coroanei Mele unguresci, a sositu terminulu prevediutu în biletulu Meu de mana de la 23 Iunie a. c. de la care aptivitatea Diale ca ministru președinte pentru regatele și țierele reprezentate în senatulu imperiale are se încete constituționalmente.

FOISIÓRA.

Dr. At. M. Marienescu, cunoscutulu și placutulu nostru scrietoriu popularu, luera la unu opu pre interesant și menitu a dá poporului romanu unu felu de catechismu politicu, naționalu etc. catu se pōte mai lesne de preceptu ca se strabata la tōte clasele carturarilor nostri, se-i descepte și manuduca pre toti în viēt'a publică, ca asi se potemu lucră și parteeipă cu totii la opulu regenerării naționale. Dsa ni trimise pentru foisiōr'a nōstră cateva capete din ac'est'a carte, ce producendu-le mai la vale, ne rețienemu d'a lungi censurarea, căci „totu lucrulu si-lauda însuși mastrulu“, și acestei scintite drepte opiorulu se pōte spune cu securitate deplina că va rees bine:

Detorințele nōstre,

(unu discursu popularu)

închinat

preotiloru și invetiatoriloru romani

de

At. M. Marienescu.

I.

Primesdielē, ce ne amenință peste totu.

Romanilor! Multe rele ne lovescu de multe timpuri și din multe parti, s'au încercatu și se'nceeră a ne adorni, ca se nu simțimu viēt'a și a ne înfrică ca se n'o dovedim; — deci dara se ne desceptăm și se le respingemu

cu barbatia, deca voimū ca se mai traimu sub nume de romani în lume!

Romanilor! Traimu în timpuri grele, și viscōle mari se pregatescu a se radica asupr'a poporului nostru; deci dara se ne ingrigimū, ca se nu fimu eutropiti!

Grabescu astăzi la voi, fratiloru mei! ca după puterea mea și din anim'a mea se ve iabarbatez la viēt'a, și pentru ac'est'a se vi spunu de ce aveti se ve feriti, și ce se faceti.

Voi toti sciti de Traianu, marele imperatu alu Romei și strabanulu nostru, sciti că pe stramosii nostri elu i-a adus pro pamentulu Daciei, li-a facutu patria frumōsă, și li-a dat'o spre mostenire.

Pre acestu pamentu au traitu stramosii nostri 18 vēcūri, și traimu și noi astăzi ca stranepoti ai lorū.

Traimu încă, pentru că numerulu, aprōpe de 12 milioane, alu romanilor din Romani'a, Moldavi'a, Ardealu, Basarabi'a, Bucovina, Ungari'a și Banatu, precum alu fratiloru din Macedoni'a și vecinetatile ei, dovedesce cumca poporu romanu este în lume!

Stramosii nostri avura mari lupte, ca se apere aceste țieri frumōse ale lorū; inse popōrele barbare ii invinseră; avura mari lupte, ca se apere limb'a lorū, ce o pretiuiam mai multu de catu viēt'a, — și ac'est'a limbă și naționalitate lorū densii ni le-au pastratu pana astăzi, pentru că ēta noi stranepotii lorū vorbimū totu acea limbă și avemū totu acea fire și totu acele-si datine.

Atata numeru de romani cu aceea-si limbă, dōra ni se pare destulă chizesiă, că poporulu romanu nu va perī! Ac'est'a inse a crede, și a fi cu nepasare, e o retaciue; pentru că au peritu din lume mai multe popōre, cari nu s'au ingrigitu bine de sōrtea lorū; și pentru că primesdielē ce tindu a ni eutropi elementulu romanu, deosebi începura în vēculu ac'est'a, și pare că acum'a amenință mai tare!

Cu durere trebuie se recunōscemu de fapte implinite, că în Besarabi'a, o parte a Bucovinei și a Banatului, romanii sunt impresurati de unu elementu slavu de aceea-si religiune, și unu numeru mare de romani se slavisara; cu durere trebuie se vedemu, cumca în Transilvani'a deosebi boierimea romani, era în Ungari'a mai multe familie, ba și sate romane întregi se magiarisara; cu durere trebuie se vedemu, cumca și în Serbi'a și Macedoni'a și țierele vecine, multu romani se serbira și grecira.

Astfelu de contopire e primesdi'a cea mai mare pentru poporulu romanu. Se ne trezimū dara, ca se nu perimū pe nesciute, se ne ingrigimū barbatescu pentru apărarea elementului romanu de influința straină; se-lu intarimū și sustienemu în curățeni'a sa națională pe acestu elementu romanu; pentru că numai asiă vom pastră si pe viitoru numele strălucitu de romanu, și numai asiă vom ajunge la marirea ce se cuvine acestui nume și la fericirea ce se cuvine acestui poporu.

Priviti la presiunea nōstră cum suntemū de încungurati de eleminte strainē, priviti nu-

mai, cum sunt magiarii, secuii, nemții, rutenii serbii, sasii, ba în unele parti și jidovii în numeru mare presarati între romani.

Mai tōte popōrele ni-au lovit elementulu spre desnaționalizare, era unele și starea materială, ca se ne face seraci, și se perimū și mai cu rusine!

Loviturile strainiloru, romanii buni și descepti, le simțiescu fōrte amaru; și vedu cum suferē și seade poporulu, pentru că nu scie se lo respinga de la sine cu taria.

Deci dara acum'a se ne sfatuimū, că — ce se facemu pentru scaparea poporului romanu?

Romani, priveghiati! căci întrebarea nōstră pusă; ore se traimū, se ne desvoltămū și se ne fericimū sub numele de romani? — se se perimū și se ne prefacemu în rusi, nemți, magiari?

II.

Ajutōre preste totu.

Mai antaiu de tōte se ne cugotămū, că suntemū ōmeni.

Omulu, după natur'a sa e aplecatu mai multu spre a face reu, și a se apropiă de viētati.

Religiunea și invetiatur'a adoverată i nobilitēza anim'a și-i desvelesce mintea, — și numai ac'estea-lu prefacă într'o ființă mai înaltă în lume!

E o dicere drēpta, că începutul întieptiunii este fric'a Domnului, — și ac'est'a, trebuie se o simta totu omulu nestrictu; pentru

Candu Te miseu de la conducerea presiedintiei in consiliulu ministeriale, Me impartasescu in mesura deplina la multamirea cu carea Dta poti se reprivesci la o epoca, in care prin aptivitatea Dtale plina de sacrificiu a succesu deslegarea unci probleme, ale careia greutati le sciu judeca deplinu.

Pentru aceste nisuintie ale Dtale pline de rezultatu Ti esprimu bucurosu recunoscintia Mea si salutu eluptatulu cu o satisfacere atata mai mare, cu catu Dtale ti va fi acum'a cu pontintia se Te dedici cu putere ne impartita si devotiune pentru ingrigirea acelor afaceri importante ce Ti s'au rezervatu.

Deci vei face despusetiunile necesarie ca ministeriele de esterne, de resbelu si de finantie se intre in aptivitatea loru constitutionalu ca ministerie imperiali, intru intiesulu §-lui 5 din legea de la 21 dec. 1867 referitoria la afacerile comune pontru tote tierile monarchiei austriace si la modulu tratarii, si pre bas'a respectivulu articlu ungurescu de lege (P. 27.)

Totodata pe conducatoriulu de pana acu alu ministeriulu de finantie bar. de Becke lu denumescu ministru imperialu la finantie, era Dta si locutienintele de maresialu br. John veti conduce, casti ministri imperiali, ministeriele ce vi-au fostu incredintiate pana acum.

Viena, 24 decembre 1867.

Franciscu Iosifu m. p

Iubite conte Andrassy! Dupa ce santiunarea legiloru constitutionalu pentru regatele si tierile reprezentate in senatulu imperialu s'a intemplantu in 21 l. c. si dupa ce impacatiuna cu tierile coronei Mele unguresci este indeplinita, am miscatu pre cancelariulu Meu imperialu br. Beust de la conducerea presiedintiei in consiliulu ministeriulu de din coce, si l'am indrumatu sa faca cele necesarie pentru ca ministeriele de esterne, de resbelu si de finantie se intre in aptivitatea loru constitutionalu ca ministerie imperiali, pe bas'a §. 27 din articlu ungurescu de lege referitoriu la afacerile ce sunt comune tuturoru tieriloru monarchici austriaci si la modulu tratarii lor, precum si in consonantia cu §. 5 din legea pentru delegatiuni de la 21 dec. 1867.

Totodata pe conducatoriulu de pana acum alu ministeriulu finantieru br. Becke l'am denumitu de ministru imperialu alu finantieru, era br. Beust si locutienintele de maresialu br. John vor conduce ca *ministri imperiali*, ministeriele ce li-a fostu incredintiate pana acum.

Incunoscintandu-te despre acasta despusetiune, folosescu cu placere ocaziuna ati esprime recunoscintia meritata pentru conlucrarea salutaria la efectuarea impacatiunii si pentru spriginulu tare cu care ai contribuitu la deslegarea problemelor grele si importante.

Viena, 24 decembre 1867.

Franciscu Iosifu m. p

ca simtiulu acest'a lu retrage de la fapte rele, si-lu indamna la cele bune. Acestu simtiue moralulu adevratu, si e fundamentulu omenimei, caci fara de acest'a omulu nu e de folosu pentru genulu seu, nu pentru natiune si patri'a sa.

Omulu fara de morala, e o faptura forte ficalosa, caci inaintea lui nu o santu nomic'a; religiunea si natiunalitatea i santu unelte pentru interesele sale dobitocesci, elu traiesce spre pagub'a acelor'a. Numai in omulu cu morala poti plant'a si alte virtuti cetatienesci si natiunale; numai unu omu cu morala va servi virtutei, ideceloru inalte, si santei cause romanesci.

E o dicere drepta, ca *invetiatur'a e ca lumina, si nesciint'a ca intunereculu.*

Omulu celu fara de invetiatura, nici aceea nu scie, ce este rex? e insielatu de tota lumea si amagitu de tota umbr'a; elu nu face nici o propasire, si pentru acest'a religiunea si natiunea nu pote ascept'a nici unu folosu de la densulu.

Asia dara este neaperatu de lipsa, ca toti pruncii se amble la scola, si cu vreme totu romanulu se invetie a cet'i si scrie, si ficcare dupa puterile sale se-si mai castigo sciintie.

Acestu omu cu morala si invetiatura — trebuie se fia si romanu adevratu; elu apoi de buna sema si iubescu natiunalitatea si legea; elu lucra si jertvescu pentru propasirea si intarirea ei; pentru ca din morala si invetiatura nu potu precede de catu fapto frumose si folositorie; pre candu acelu romanu cu simtieminte rele in celu mai bunu casu nu va lucra nemicu pentru

Lipova, 9 decembre 1867. v.

(Despre conferint'a invetiatoriloru cosmopoliti). Onorata Redactiune! Comitulu provisoru a insocierii invetiatoriloru fara distingere de natiunalitate si confesiune din Temisiura, a fostu tramisu si docintiloru nostri din Lipova programe provocatoare spre mergerea la terminata adunantia pe dilele 27—28 decem. s. nou; la care din partea invetiatoriloru locali s'au si facutu despusetiune spre una constatuire preliminaru.

Invetiatorii, pre cari mai tare i-a interesatu cultura, s'au si infatisiatu pe terminata di 25 noemvre st. v. in locu la o conferintia. Nainte de tienerea aceleia-si, mersera patru delegati spre a roga pre Reverendissimulu Domnu Protoparinte si Inspectoru Districtualu scolare ca se binevoiesca a presiede la numita conferintia, carele demaneta cam pe la 9 ore cu o bucuria mare s'a si prezentatu in mediloculu buniloru sei invetiatori. Dupa o constatuire examinata s'a decisu a se alege doi delegati spre a-i tramite in numele tuturoru docintiloru districtuali la adunarea generala tienenda in Temisiura, cari, convenindu cu alti docinti din alte districte se se constatuiesca la olalta, declarandu-se in corpore pe viitorime a forma tocmai astfelu de insocire — ce va constata numai din invetiatori romani — ca si ceea a loru. Acest'a a nostra resolutiune s'a statoritu formalu si prin unu cerculariu protopresviteralu in totu districtulu inea in ceea di tramisu spre publicare.

Dar unu ce ne auditu — „in contra determinatiunei nostre comune“ — invetiatoriulu din comun'a Chesintiu cu numele Andreieviciu carele totdeun'a a cautatu a urma principiiloru sale, socotindu-le de cele mai sanetose si mature, ca se-si verse veninulu nefindu densulu de fatia la conferint'a tienuta, se present'a mandil in locu declarandu conferint'a tienuta de ilegala, aducendu in chipu de motivu parerea dlui invetiatoriu romanu L. din Temisiura — celu ce e totodata si membru ordinariu la comitulu provisoru — carele intr'o epistola privata catra A. s'a exprimat ca densulu se cauto a se present'a cu catu mai multi invetiatori la amintita adunare, altfelu caus'a acelei insocieri pentru noi ar fi perduta.

La provocarea dlui invetiatoriu L. dumniului invetiatoriu A. a si lucratu neobositu prin districtu, caci elu paresindu orelu prelegeriloru a plecatu prin sate sfatuindu pre mai multi invetiatori sub ori-ce pretiu a merge pe terminate dile la Temisiura. La optu dile totu A. ni tramise o epistola de a lui L. in care L. se exprima; „ca totu invetiatoriulu vede podacele ce i se punu din partea preotimei numai din ceea cauza, ca si ei singuri precunosc ca invetiatorii au ajunsu acelu gradu, in care fara a se rusina potu exprima acestu cuventu „Eu“ care des'i in sine luat e forte simplu, dar insemnateza lui e asi'a de mare, in catu in timpul de fatia numai accia se potu ferici, cari cunosc insemnateza lui.“

lege si natiunalitate, si asi'a nu-i va ajuta, seu din adinsu va surpa drepturile si interesele ei!

Pre unulu ca acest'a nu-lu putemu nici numi omu adevratu, omu dupa chipulu si asemenarea lui Dumnedieu; caci ore ce scopu ar avo viet'a lui, deca aceea nu e de folosu, ci pagubescu pe sangele seu? — deca ceea viet'a e in contra natiunei, mamei sale? Unui'a ca acel'a i lipsescu virtutile, si fara de acestea elu pribegza in retacire, ca o fera selbatoca prin padure.

Santa scriptura ne invetia, ca se iubimu si pe deapropope nostru. Si cine ni este mai deapropo, de catu fratii de unu sange? Acel'a numi e frate, carele me gonescu, si se insotiescu cu dusimani mei. Fratele celu bunu, nu lasa nici vestea rea si mincinos'a asupra mea, era in necazuri mi ajuta! —

Cu astfelu de frate voiu scoate pe cel'a laltu frate din necazu si din robia, si-i voiu da libertate; lu voiu atrage la bratiulu nostru, si trairu in buna intielegere toti trei la olalta vom fi mai tari, si dusimanulu nostru nu ne va pute infrange si nemiec pe unulu cate unulu.

Dupa ce ni vom castig'a astfelu de insusiri, atunci vom pute se pasimu spre folosulu si marirea nostra naintea lumei, in viet'a sociala natiunala, si politica. — Acestea sunt locurile, unde unu poporu da doveda, ca elu traiescu, ca elu e coptu, si are taria de caracteru.

In viet'a sociala se ne vedemu bucurosu unii pe altii si se ne purtamu cu cuviintia si blandetie ca frati adevrati, si se nu ne ingan-

„Eu“, adeca auctoritatea scolaru din districtulu nostru ar pune pedeci invetiatoriloru spre a face progresu in cultura si a se present'a la tienend'a insocierii din Temisiura. Se vede cine pune pedeci culturei si cine — fara a judeca da cu bota'n balt'a — se abate de la calea cea drepta a inaintarei si opiniunei comune.

O tempora, o mores!

Desi dsa L. si cei de o panura cu densulu orbeca pipaindu pedecelu facute din partea preotiloru contra innaintarii invetiatoriloru, si prin tressii a poporulu, in cultura, nu este adeveru; de ora-ce aceea nu o dovedescu se arca numai de o antipatia a dsale catra corpulu preutescu, de o apucatura contr'a unoru persone demne de tota laud'a, cari — dupa judecat'a dloru L. si A. — ceea ce facu nu e bunu, nu e mantuioriu si nu conduce la unu scopu doritu.

Prospecte de innaintare sunt acelea candu nu numai ca ei fiindu sedusi, dorescu a seduce si pre alti invetiatori spre a urma celoru doue teme din fruntea reuniunei invetiatoriloru din Temisiura, si adeca: Relatiunea scolii catra alti factori ai educatiunei, si reuniunile proipectate de D. Ministru Eotvös? Au nu socotescu densii cu judecat'a loru cea semi-copta, ca fiindu de fatia la terminata adunantia nu numai pe ei insisi, ci intr'ega natiune o aducu in periclu, subseriindu unu asi'a ceva, ce mai tardiu ar fi o arma contr'a nostra.

Essemplu viu potemu lua pre M. Tancsics (vedi nr. de proba din Magyar Ország és a nagy Világ), carele in Soroksár pre 5000 de germani, — instruindu-le tenerimea in limb'a magiara, nisuescu din respoteri a-i magiarisa. Tocmai o asemene intemplantu ni-ar pote preveni si noa, deca s'ar introduce limb'a magiara in scolele nostre elementare carea cu tempu predominandu, prin substituirea unoru preparandi magiari, ce vorbescu romanesc, ne-aru magiarisa.

Ar fi dara de prisos si fora scopu mergerea invetiatoriloru la tienend'a adunantia invetiatoriescu din Temisiura si insocieria acelor'a-si cu cei de alta natiunalitate.

Deo prevedinti'a divina ca o asemenea insocire se se realizeze numai si numai si din invetiatorii de natiunalitate nostra, carea ar fi uniculu medilocu ducatoriulu la portulu fericeiei, caci numai asi'a am pote spera progresu in cultura si solidaritate natiunala. — Dumnedieu cu noi si sant'a nostra cauza!*)

Resinari, 1 decembre 1867.

(Diua de Sant Andreiu impreunata cu productiuni scolare.) Onomastic'a Ecese-

*) Acasta corespondintia interesanta, si preste totu micamintole invetiatoriloru din Banatu lu recomandamu atentiuunei cetitoriloru. E tocna ocaziuna ca invetiatorii nostri se dovedesca deca posedu maturitatea si preocuparea a se feri de cursele ce li punu strainii. Nu numai invetiatoriulu L.—gu a pronuntiatu „eu“ alu seu, ci si natiunea de multu a trecut peste acestu stadiu primu alu dezvoltarii consciintii, si a rostitu „eu“ in politica, beserica, instructiune etc. „Eu“ alu natiunei nu se va conforma cu „eu“ alu L. caruia i remane numai a se pleca intereselor natiunei, seu a dechiar'a ca nu mai servescu ei. Red.

lentiei Sale, pre bunulu nostru Archiepiscopu si Metropolitu, s'a serbatu in comun'a nostra intr'unu modu demnu de o comuna cum sunt Resinari, cu trei biserice si o scola normala. Pe langa rogatiunile ce s'au indreptatu la ceriu de catra preotii ce au sevarsitu Sant'a litargia, la carea asistatu tinerimea scolaru cu corpulu invetiatoriescu si crestini pietosi din acasta comuna, s'a arangiatu de catra corpulu invetiatoriescu si o festivitate deosebita in onorea si spre marirea splendorei acestei dile, in ser'a de Sant Andreiu.

Pe catu sunt de rari la noi Romanii serbarile natiunale si si mai rari insotirile si petrecherile cu scopuri folositorie, pe atata sunt demni de lauda si de recunoscintia proipectarii acestei festivitati, ce a atrasu in modu placutu si folositoriu atentiuenea publiculu nostru resnarianu, tinendu inimile in cordate si dandu sufletulu nutrementu atatu de alesu si curatu.

Dupa o programa fisata mai nainte, festivitatea a decursu in tipulu urmatoriu:

Inceputulu s'a facutu la 6 ore iluminandu-se intregu institutul scolaru. Tinerimea cu corpulu invetiati. erau adunati in sala de esamenu, in scol'a IV, unde venira, dupa o invitare espresa, si cele mai alese persone din comuna, precum PP. Preoti locali, Diregatori'a comunalu si multi din reprezentantia, precum si alti onoratori si fruntasi, ce sciu pretiu pre barbatii cei binemeritati de Biserica si Natiune.

Corulu tinerimei condusu de bravulu adiunctu P. Bancila incepu imnulu indatinatu „Lata diu'a cea dorita“, si dupa finirea acestuia se suie Par. Catech. Ionu Drocu pe tribuna si in o cuventare forte potrivita despre insemnateza serbatorii si despro bucuria, ce ni-o causeza acest'a di, desfasura mai pre largu si causele principale ce impedeza fericeia si prosperarea nostra in tote privintiele, admonesca pe toti a se insoci si in concordia fratiiescu a contribui la edificiuulu culturii natiunale, lasandu ur'a, invidia si intrigele la o parte si a ascultata de glasulu conducatoriloru nostri, urmandule cu incredere si desvoltandu cu totu o activitate demna de nisce barbati, cari si-cunosc misiunea, ce au ca membri ai natiunii si bisericii. In fine amintindu de meritele cele mari ale Ecselentiei Sale Par. Metropolitu si Archiepiscopu Andreiu Bar. de Siagun'a, provoca pe adunare, ca se stimeze meritele Naltu-aceluiu si in semnu de multamita se-si unesca cu totu rugarea: „la Dumnedieu a toputericulu se se uite si pe viitoriu cu indurare asup'a poporulu romanu, tienendu-i pe barbatulu celu alesu alu doritoriloru la multi fericiiti ani.“ (Se traiesca entusiastice urmara din tote partile si in sala si afara, caci pe strada si in pictia, naintea institutulu era plinu de privitori). Dupa finirea cuventarii se declamara de catra doi elevi din cl. IV. „Meseriile nu sant rusinosc“, unu dialogu intre preotu si tianaru din „cartea de Cet. de Z.Boiu. Acasta declamare se primi din partea publiculu cu placere afectandu atatu materi'a cea alea si bine potrivita, catu si espunerea naiva din par-

lamu unulu de altulu, caci inganfarea arca nesciintia, pentru ca — vedeti! spiculu celu plinu de grauntie nu-si porta capulu in ventu, ci o asediatu ca omulu intieptu, era spiculu celu seu se misca la tota saflara, cast omulu fiusturatu.

In viet'a natiunala, se ni iubimu limb'a. ca pe noi insi-ne; se ne luptamu in contielegere cu totu pentru cultura si drepturi asemenea, si se nu suferimu cu nepasare, batjocura si inapoiare.

Era in viet'a politica se iubimu libertatea, se ne luptamu pentru constitutionesi in contra absolutismulu si despotismulu, adeca in contra aceloru puteri ce vor a lucra instatu numai dupa voia loru si numai intru folosulu si fericeia unora pucini, era nu a tuturor'a.

III.

Cateva cuvinte deosebi catra preoti, invetiatori, si alti carturari.

Dorintia mea e, ca se intru in poporu, si lui se-i vorbescu despre viet'a lui; vreu se-i aretu smintele lui, si dupa aceea se-lu indreptu spre bine, ca se fie bine de fie care romanu si de natiune. —

Dar e greu a strabate in totu loculu, si carticiea mea nu o pote cet'i fic care romanu, pentru ca nu au invetiatu toti la scola, — si cu asi'u vorb' deosebi catra acestia, pentru ca ei au lipsa de lumina. Deci dara rogu pe cei mai descepti romani, cari dorescu propasirea nostra, ca se-mi stea intru ajutoriu la tint'a carticelei

mele, se o latesca intre tineri si betrani, se aduce la scola seu la alte case cuviinciose pe fratii sei in dile de serbatori, dupa rugatiunea dumnediescu, si se li citeasca cuvintele mele. —

Deca voi aveti anima catra poporu, si precepere mai inalta de catu elu, si sunteti cu nepasare pentru tote relele ce-lu apesa si amenintia, atunci vi aduce aminte de talantii din evangelia, ca vi i-a datu Domnulu, si nu sporiti cu ei; — ca pomulu care nu face rodu se taie si in focu se arunca!

Pentru acest'a, toti cari cunoscemu detorintiele nostre catra poporu si natiunalitate, se intramu catu de desu in poporu, si la tote intemplantile se-i fimu spre indreptare si ajutoriu, caci elu fara manuducerea nostra nu scie ce se faca pentru binele seu. Cu o vorba buna, cu unu sfatu, de cateori indreptamu noi pe unu singuratecu seu pe o familia; dar a ved'e pe cineva ca face rodu, si a tac'e, smintimu seu pe-catuimu asemenea cu elu. Se privimu pe romani ca pe adevrati frati, se-i desmentamu de la rele, dar totodata se li spunemu, ce cugetamu noi dupa mintea si sciintia nostra ca este bine.

Asia-dara, trebuie se ne facemu in tote invetiatorii poporulu, si toti cari scimu ceva mai multu de catu cei neprecepti, se primimu acosta chiamare de o detorintia natiunala, se o implinimu cu consciintia si scumpetate; pentru ca e vorb'a de viet'a si de fericeia elementulu romanu; pe care numai prin conlucrare cu toti lu putemu descept'a, lu potemu ferici si intari, si-lu potemu tien'e curatu in natiunalitatea sa.

